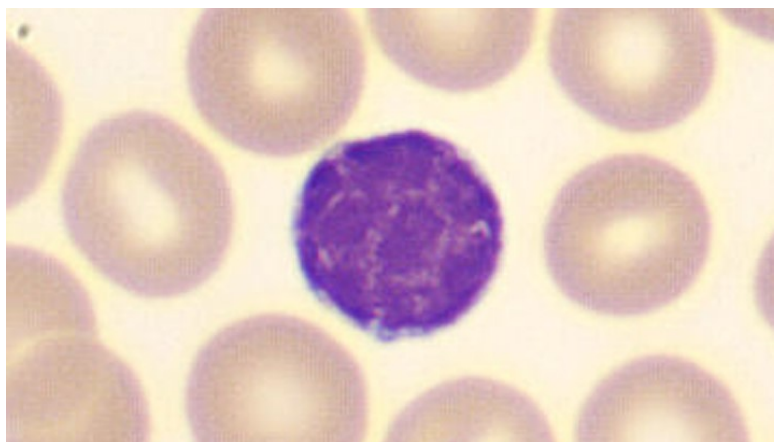

28/06/2019

Leucèmia limfàtica crònica atípica: concepte i ús

La leucèmia limfàtica crònica (LLC) és un càncer de la sang caracteritzat per l'acumulació de limfòcits B madurs, un tipus de glòbuls blancs que, en condicions normals, junt als limfòcits T, s'encarreguen de combatre les infeccions. La leucèmia limfàtica crònica atípica és una variant de la LLC amb diferències citogenètiques i fenotípiques, que avui en dia no té una definició fenotípica formal i freqüentment se'n fa un ús equívoc. Aquest article defensa que, tot i que de moment una distinció diagnòstica no té implicacions terapèutiques, és important establir una definició precisa de la LLC atípica perquè això pot canviar properament.

La leucèmia limfàtica crònica (LLC) és la síndrome limfoproliferativa més freqüent. Malgrat l'absència d'una troballa patognomònica (aquella que es troba exclusivament en una malaltia i la defineix), el seu diagnòstic és habitualment senzill, amb unes troballes analítiques, citològiques (l'aspecte de les cèl·lules al microscopi) i fenotípiques (els antígens de membrana que expressa i la intensitat amb la que ho fa) característiques. Tot i això, als anys 80 i 90 es van establir algunes variants citològiques (la tècnica fonamental pel diagnòstic en aquell moment). Un concepte que es va proposar va ser el de LLC atípica, que es definia principalment per cèl·lules més grans i amb una proporció de citoplasma major que les cèl·lules de la LLC habitual. Múltiples estudis dels anys 90 van establir que aquest subtipus de LLC s'associava a una

troballa citogenètica particular (la trisomia del cromosoma 12) així com a certes troballes fenotípiques (major intensitat de marcadors de cèl·lula B, que solen estar disminuïts en la LLC) i també a un pitjor pronòstic.

No obstant això, el concepte de LLC atípica no va quedar recollit formalment en la primera classificació de la organització mundial de la Salut (OMS) de les neoplàsies hematològiques publicada al 2001, com tampoc hi ha quedat en les 2 posteriors (2008 i 2017).

Actualment, passats més de 20 anys, la citometria de flux, que caracteritza el fenotip de les cèl·lules, ha passat a ser la tècnica fonamental pel diagnòstic de LLC. En una carta recent al *International Journal of Laboratory Hematology*, la revista de la societat internacional de laboratori d'hematologia, vam argumentar que actualment és habitual l'ús del concepte de LLC atípica no en base a la seva definició citològica original sinó en base a troballes fenotípiques menys habituals. Donat que no hi ha una definició formal de LLC atípica per citometria, l'ús d'aquest concepte és equívoc i freqüentment no queda ben establerta la definició que s'utilitza en publicacions científiques.

Per complicar encara més la situació, el fenotip de les síndromes limfoproliferatives és un espectre on les diferents malalties establertes per la classificació de la OMS se solapen, almenys pel que fa a l'expressió d'alguns antígens. És més, es desconeix la relació biològica entre la LLC fenotípicament estàndard, la LLC amb alguna alteració menor i altres síndromes limfoproliferatives leucèmiques amb algunes troballes de LLC. És a dir, fenotípicament, no està clar on acaba la LLC i on comencen les altres síndromes limfoproliferatives. De fet, és improbable que l'estudi fenotípic clàssic pugui oferir informació addicional sobre les diferències entre aquests subgrups. Estudis moleculars seran necessaris per resoldre aquesta qüestió.

Des d'un punt de vista pràctic, aquesta distinció diagnòstica no ha tingut implicacions terapèutiques fins el moment ja que el tractament de la LLC i les síndromes limfoproliferatives similars a la LLC ha sigut el mateix. Però amb els avenços científics i tecnològics, els tractaments estan cada cop més dirigits als mecanismes biològics de les malalties i un diagnòstic més acurat serà cada cop més important per oferir el millor tractament disponible a cada pacient.

Marc Sorigué

Laboratori d'Hematologia
ICO-Hospital Germans Trias i Pujol
Institut de Recerca Josep Carreras
Universitat Autònoma de Barcelona, Badalona
msorigue@iconcologia.net

Referències

[View low-bandwidth version](#)